

Kantsoner

Vegetasjonssonene mot våtmarksområder, kulturlandskap, myrer, bekker, vann og vassdrag kalles kantsoner. Disse sonene er svært viktige, både økologisk og økonomisk. Ivaretagelse og opprettholdelse av slike soner står sentralt i det moderne skogbruket.

Hvorfor er kantsoner så viktige?

Kantsoner skaper viktige leveområder for svært mange arter, både vann- og landlevende. Her finner artene ly fra vær og vind, skjulesteder, attraktive hekkeområder og boplasser, gode sprednings- og vandringskorridorer og viktige matresurser.

Det biologiske mangfoldet er ofte stort der to ulike livsmiljøer møtes, slik som i kantsonen mellom en elv og et skogsområde.

Vegetasjonen i kantsonen bidrar med næringsstoffer og mat til fisk og andre vannlevende arter som krepsdyr og muslinger. I tillegg skaper røttene fra vegetasjonen, døde greier og blader fra trær både skjulesteder og gyteplasser.

Større busker og trær gir stabile lys- og skyggeforhold for bekker, elver og langs vannkanter. Dette er med på å regulere vanntemperaturen, noe som igjen er svært viktig for reproduksjon og overlevelse for mange vannlevende arter.

Kantsoner reduserer faren for flom, erosjon og ras, ved at røttene fra vegetasjonen binder sammen jordsmonnet. I jordsmonnet fanges opp og filtreres avrenning fra omkringliggende områder, slik som rester av plantevernmidler og gjødsel, eller vannavrenning fra sporskader i et hogstfelt.

Områder langs vassdrag er ofte attraktive i friluftslivssammenheng, blant annet til fiskeing, fugletitting, kano-paddling og turgåing. Gode kantsoner vil bidra til å øke opplevelsesverdien av slike aktiviteter.

En god kantson er flersjiktet og stabil. Vegetasjonen bør være variert, helst med innslag av urter, gras, store og små busker. Foto: Nina Ree-Lindstad, Skogkurs

Hva kjennetegner en god kantson?

Det finnes ingen fasit på en god kantson. Hvordan kantsonen ser ut vil naturlig nok variere med blant annet terrengforhold og tilgjengelig vegetasjon. Likevel finnes det en del elementer som kan være retningslinjer for enhver god kantson. Variasjon og stabilitet er to gode stikkord.

Vegetasjonen bør helst være variert med innhold av urter, gras, små og store busker og trær i flere ulike høydelag (flersjiktet). Kantsonen må også være stabil slik at den vil bli stående over lang tid. Der det er mulig bør kantsonen ha et rikt innslag av ulike løvtrær, gjerne edelløvtrær.

Kantsonen må være bred nok for å sikre god økologisk funksjon og stabilitet. Krav til bredde vil avhenge av forholdene på stedet, og bredden vil kunne variere innen en og samme kantson.

Grunnleggende retningslinjer for krav til kantsoner er fastsatt i [Norsk PEFC skogstandard](#). Hovedsakelig i kravpunkt 24 og 25.

Kilder

Klima- og miljødepartementet. [Natur for livet](#). Meld. St. 14. 2016. Nedlastet 26/06/2018.

Søgnen, S. M. 2010. Kantsoner i skog. SKI-veileder nr. 4.